

Тақырыбы: «Жас аналармен әлеуметтік-педагогикалық жұмыс жүргізуде ескерілетін жайттар»

Қазіргі таңда балабақша мен отбасы арасындағы серіктестік жұмыста **жас аналармен жүргізілетін әлеуметтік-педагогикалық қолдау** аса маңызды болып отыр. Себебі жас ана – тәжірибесі аз, эмоциялық тұрғыдан әлсіз, баланың дамуы мен тәрбиесінде жиі күмәнданатын тұлға.

Жас аналар көбіне:

- өзіне сенімсіз болады;
- баланың мінез-құлқындағы өзгерістерді түсіне алмайды;
- баламен дұрыс қарым-қатынас орнатуда қиналады;
- интернет пен әлеуметтік желідегі жалған ақпаратқа сеніп қалады.

Сондықтан тәрбиеші, психолог және әлеуметтік педагог тарапынан жүйелі қолдау қажет.

Негізгі ескерілетін жайттар

1. Эмоциялық қолдау көрсету

Жас ананың ішкі жан дүниесін түсіну – әлеуметтік-педагогикалық жұмыстың алғашқы әрі ең маңызды қадамы. Көп жағдайда жас аналар өздеріне тым жоғары талап қойып, баланың әрбір мінез-құлқын өз қателігі ретінде қабылдайды. Бұл өзіне деген сенімнің төмендеуіне, күйзеліс пен мазасыздықтың артуына әкеледі.

Іс-тәжірибеден:

Бір жас ана баласының ашуланшақ мінезіне байланысты өзін «жаман анамын» деп кінәлады. Ол жиі жылайтынын, айтқанды тыңдамайтынын айтып, өзін дәрменсіз сезінетінін жеткізді. Жеке әңгіме барысында оған баланың бұл мінезі **жас ерекшелігіне тән құбылыс** екені, баланың дамуының белгілі бір кезеңінде осындай мінездер байқалатыны түсіндірілді. Сонымен қатар ананың балаға деген қамқорлығы мен еңбегі атап өтіліп, қолдау көрсетілді.

Нәтижесінде ана өзіне сенімді бола бастады, баламен қарым-қатынасы жақсарды.

2. Педагогикалық сауаттылықты арттыру

Жас аналардың көпшілігі бала тәрбиесінде тәжірибесіз болғандықтан, ақпаратты көбіне интернеттен, әлеуметтік желіден алады. Бұл кейде қате түсініктерге әкеледі. Сондықтан педагогтар мен психологтар тарапынан **сенімді, ғылыми негізделген ақпарат беру** өте маңызды.

Жас аналарға төмендегі мәселелер **қарапайым, түсінікті тілде** түсіндірілуі қажет:

- баланың жас ерекшелігі;
- тәрбие әдістері;
- күн тәртібінің маңызы;
- ұйқы мен тамақтану режимі;
- эмоциялық дамудың кезеңдері.

Тәжірибеде:

«1 жастағы бала неге жылайды?» тақырыбында шағын дәріс өткізілді.

Аналар баланың жылауы – қарым-қатынас тәсілі екенін, бұл кезеңде баланың өзін сөзбен жеткізе алмайтыны түсіндірілді. Дәрістен кейін аналар өзара пікір алмасып, тәжірибелерімен бөлісті.

Кейбір аналар бұл ақпараттан кейін баласына деген көзқарасы өзгергенін, енді оны жақсырақ түсіне бастағанын айтты.

3. Қарым-қатынас мәдениетін үйрету

Баламен дұрыс қарым-қатынас орнату – оның психологиялық саулығының негізгі шарты. Көптеген жас аналар баланың жылауын, қырсықтығын өзіне қарсы әрекет ретінде қабылдап, дауыс көтеріп немесе жазалауға бейім болады. Бұл балада қорқыныш, сенімсіздік, тұйықтық қалыптастыруы мүмкін.

Сондықтан аналарға:

- баламен **айқайсыз, сабырлы** сөйлесу;
- баланың сезімін **тыңдай білу**;
- оның әрекетінің себебін **түсінуге тырысу** дағдылары үйретіледі.

Мысал:

«Бала жыласа не істеу керек?» рөлдік ойыны барысында аналар өздерін баланың орнына қойып көрді. Бір топ «ана», екінші топ «бала» рөлінде болып, түрлі жағдаяттарды ойнады. Бұл аналарға баланың эмоциясын түсінуге, өз әрекеттерін сырт көзбен бағалауға мүмкіндік берді.

Нәтижесінде аналар баламен жұмсақ сөйлесудің, оны тыңдаудың маңызын түсінді.

4. Жеке кеңес беру

Әр отбасының тәрбиелеу стилі, әлеуметтік жағдайы, тұрмыстық ерекшелігі әртүрлі болғандықтан, барлық анаға бірдей кеңес беру тиімді емес. Сондықтан **жеке консультациялар** арқылы әр ананың мәселесін жеке қарастыру қажет.

Жеке кеңес барысында:

- ананың мәселесі тыңдалады;
- баланың мінез-құлқы талданады;

- нақты ұсыныстар беріледі.

Мысал:

Түнде жиі оянып, ұйықтамайтын балаға байланысты анамен жеке жұмыс жүргізілді. Балаға тұрақты күн тәртібі, ұйықтар алдындағы тыныш ойындар мен ертегі оқу ұсынылды. Бір аптадан кейін баланың ұйқысы қалпына келіп, ана өз ризашылығын білдірді.

4. Жеке кеңес беру

Әр отбасының әлеуметтік жағдайы, тәрбиелеу стилі, тұрмыстық ерекшелігі әртүрлі болғандықтан, барлық анаға бірдей кеңес беру тиімді бола бермейді. Сондықтан жас аналармен жұмыста **жеке консультациялар** ерекше орын алады. Бұл әдіс арқылы ананың нақты мәселесі терең талданып, оған лайық шешім жолдары ұсынылады.

Жеке кеңес беру барысында:

- ананың алаңдаушылығы мұқият тыңдалады;
- баланың мінез-құлқы, күн тәртібі, даму ерекшеліктері талданады;
- нақты ұсыныстар мен жеке жоспар жасалады.

Мысал:

Түнде жиі оянып, ұйықтамайтын балаға байланысты анамен жеке әңгіме жүргізілді. Баланың күн тәртібі зерттеліп, ұйықтар алдындағы тыныш ойындар, жылы әңгіме, ертегі оқу, экран уақытын шектеу ұсынылды. Бір аптадан кейін баланың ұйқысы реттеліп, ана өз ризашылығын білдірді.

5. Отбасындағы қолдау ортасын қалыптастыру

Жас ана өзін жалғыз сезінбеуі тиіс. Көп жағдайда аналар өз мәселесін тек өздері ғана бастан өткеріп жатқандай қабылдайды. Ал шын мәнінде, көптеген аналарда ұқсас қиындықтар бар. Сол себепті **қолдау ортасын құру** – әлеуметтік-педагогикалық жұмыстың маңызды бөлігі.

Осы мақсатта:

- **аналар клубы** – тұрақты кездесулер мен тренингтер ұйымдастыру;
- **ортақ чат** – жедел кеңес беру, ақпарат алмасу;
- **пікір алмасу алаңы** – тәжірибе бөлісу, өзара қолдау көрсету үшін құрылады.

Нәтижесі:

Аналар өздерін сенімді сезіне бастайды, бір-біріне қолдау көрсетіп, тәрбиеде белсенді бола түседі.

6. Баланың дамуын бақылауға үйрету

Баланың дамуындағы өзгерістерді уақытында байқау – оның жеке ерекшеліктерін дұрыс түсінуге мүмкіндік береді. Көптеген жас аналар

баланың дамуын тек басқалармен салыстыру арқылы бағалайды, бұл алаңдаушылық пен қате қорытындыға әкелуі мүмкін. Сондықтан аналарға **баланың жеке даму жолын бақылауды** үйрету маңызды.

Аналарға төмендегілер ұсынылады:

- **күнделік жүргізу** – баланың күнделікті әрекеттерін, жаңа сөздерін, дағдыларын жазу;
- **жетістіктерін белгілеу** – баланың кішкентай табыстарын атап өту;
- **мінез-құлқындағы өзгерістерді байқау** – көңіл күйі, қарым-қатынасы, ұйқысы мен тәбетін бақылау.

Іс-тәжірибеден:

Күнделік жүргізген аналар баласының дамуын нақты көріп, өзіне деген сенімі артқанын айтты.

7. Ынталандыру және мадақтау

Әрбір ананың еңбегі бағаланса, ол өзіне сенімді болып, бала тәрбиесіне үлкен жауапкершілікпен қарайды. Кішкентай жетістіктерді атап өту – ананың ішкі мотивациясын күшейтеді.

Ынталандырудың түрлері:

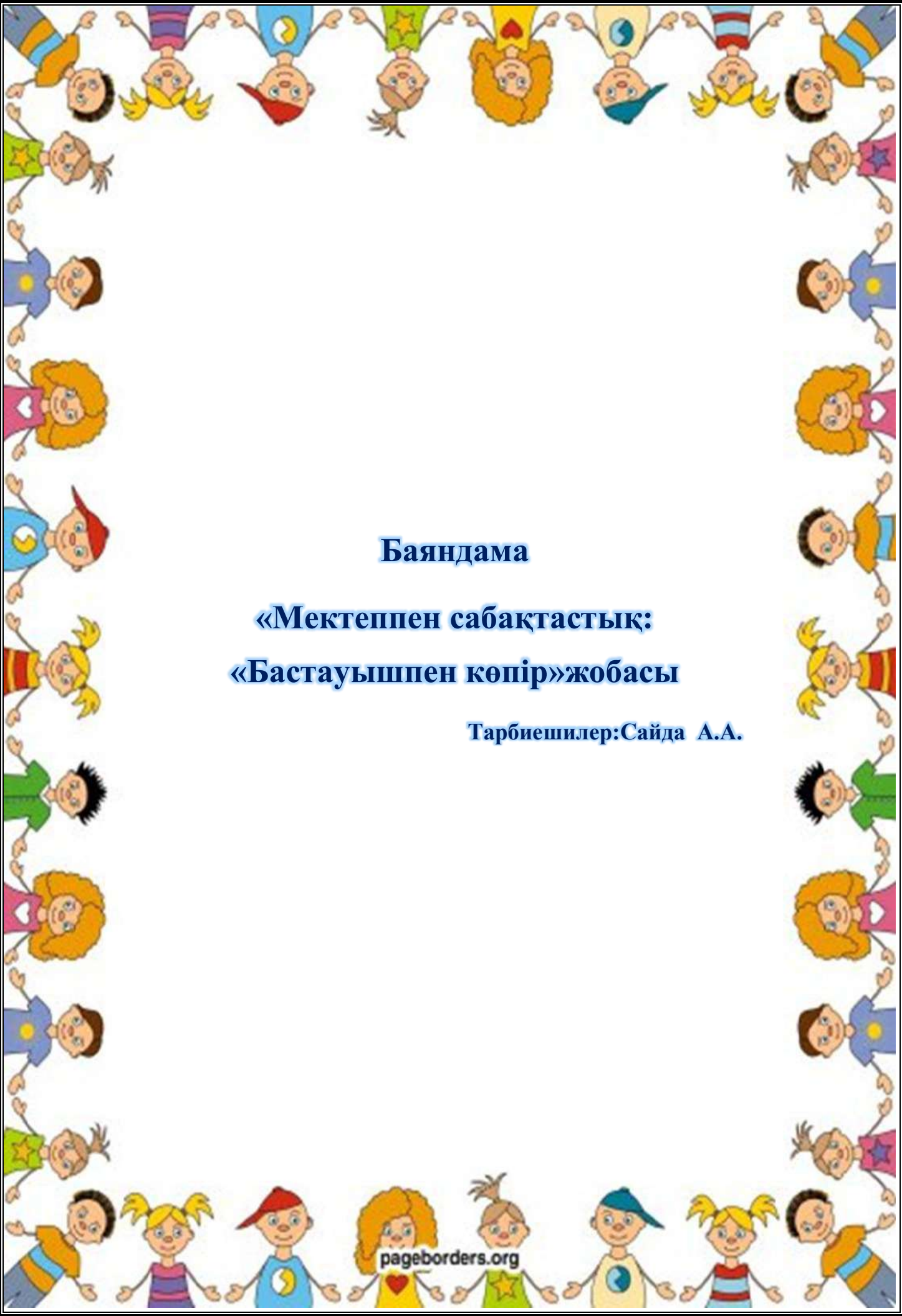
- жылы сөздер;
- алғыс хаттар;
- «Үздік ана», «Белсенді ана» атақтары;
- шағын сыйлықтар.

Нәтижесі:

Аналар өздерін бағаланған сезінеді, баламен қарым-қатынасы нығаяды, отбасыдағы атмосфера жақсарады.

Жас аналармен жұмыс – бұл тек кеңес беру емес, бұл – **сенім, қолдау және серіктестікке негізделген ұзақ процесс.**

Оларға дұрыс бағыт берсек, баланың да, отбасының да дамуы оң арнаға бағытталады.

Баяндама

**«Мектеппен сабақтастық:
«Бастауышпен көпір» жобасы**

Тарбиешилер: Сайда А.А.

Тақырыбы: Мектеппен сабақтастық: «Бастауышпен көпір» жобасы

Қазіргі білім беру жүйесінде балабақша мен бастауыш мектеп арасындағы сабақтастық – баланың мектепке бейімделуінің негізгі шарты. Мектеп табалдырығын алғаш аттаған бала үшін жаңа орта, жаңа талап, жаңа жауапкершілік үлкен психологиялық жүктеме болып табылады. Сондықтан балабақша мен мектеп арасындағы тығыз байланыс, ортақ талап пен бірізділік – баланың табысты бейімделуіне мүмкіндік береді.

Осы мақсатта балабақшада «Бастауышпен көпір» жобасы іске асырылуда.

Жобаның мақсаты

Баланың мектепке психологиялық, әлеуметтік және танымдық тұрғыда дайын болуын қамтамасыз ету арқылы балабақша мен бастауыш мектеп арасындағы сабақтастықты нығайту.

Міндеттері

- Баланың мектепке бейімделуіне жағдай жасау;
- Балабақша мен бастауыш сынып мұғалімдерінің бірлескен жұмысын жолға қою;
- Ата-аналардың мектепке дайындау үдерісіне белсенді қатысуын қамтамасыз ету;
- Оқу әрекетіне деген оң көзқарас қалыптастыру.

Жобаның негізгі бағыттары

1. Педагогикалық бағыт

Мақсаты:

Балабақша мен бастауыш мектеп арасындағы оқу-тәрбие үдерісінде бірізділік пен сабақтастықты қамтамасыз ету.

Негізгі жұмыстар:

- Балабақша тәрбиешілері мен бастауыш сынып мұғалімдерінің **бірлескен отырыстары;**
- Балабақшадағы дайындық бағдарламасы мен бастауыштағы 1-сынып бағдарламасын **салыстырып талдау;**
- Балаға қойылатын **ортақ талаптар жүйесін** анықтау;
- Оқыту әдістері мен бағалау тәсілдерін сәйкестендіру;
- Бірлескен әдістемелік жоспарлар құру.

Нәтиже:

Педагогтар арасында түсіністік қалыптасады, балаға қойылатын талаптар бірізденеді.

2. Психологиялық бағыт

Мақсаты:

Баланың мектепке эмоционалдық, еріктік және әлеуметтік тұрғыда дайын болуын қамтамасыз ету.

Негізгі жұмыстар:

- Баланың мектепке **психологиялық дайындығын диагностикалау**;
- «Мен мектепке барамын» бейімделу тренингтері;
- «Мен – болашақ оқушымын» ойын-сабақтары;
- Қорқынышпен жұмыс жүргізу;
- Өзін-өзі бағалау мен сенімділікті арттыру.

Нәтиже:

Баланың мектепке деген сенімі артады, уайымы азаяды.

3. Танымдық бағыт

Мақсаты:

Баланың мектеп өміріне қызығушылығын арттыру, танымдық белсенділігін дамыту.

Негізгі жұмыстар:

- Ашық сабақтарға қатысу;
- Мектепке экскурсия;
- «Бір күн – оқушы болу» жобасы;
- Мұғаліммен кездесу;
- Дәптермен, тақтамен танысу.

Нәтиже:

Балалар мектепті өзіне жақын сезінеді.

Жобаны іске асыру формалары

Формасы	Мазмұны
Ашық есік күні	Балаларды мектепке апару
Бірлескен сабақ	Тәрбиеші + мұғалім
Дөңгелек үстел	«Баланың мектепке дайындығы»
Ата-аналар жиналысы	Пікір алмасу
Шеберлік сағаты	Дәптермен жұмыс

ІС-ТӘЖІРИБЕДЕН МЫСАЛДАР

1. «Бір күн – оқушы болу» жобасы

Мақсаты:

Балалардың мектеп өмірімен ерте танысуы арқылы қорқынышын азайту, жаңа ортаға оң көзқарас қалыптастыру.

Өткізу барысы:

Балалар тәрбиешілермен бірге бастауыш мектепке барды.

Олар:

- сыныпта партада отырды;
- мұғалімнің сабағын тыңдады;
- тақтаға шығып тапсырма орындады;
- қоңырау үнімен танысты.

Сабақ соңында балалар өз әсерлерін айтып, «маған ұнады», «мен мектепке барғым келеді» деген пікірлер білдірді.

Нәтижесі:

Балаларда мектепке деген қызығушылық артты, қорқыныш пен уайым азайды.

2. «Мектепке саяхат» экскурсиясы

Мақсаты:

Мектеп ғимаратымен таныстыру, жаңа ортаға бейімдеу.

Мазмұны:

Балалар сыныптарды, асхананы, спорт залын, кітапхананы аралады. Мұғалімдермен танысып, сұрақтар қойды.

Нәтижесі:

Балалар мектепті өзіне жақын сезіне бастады.

3. «Тәрбиеші + мұғалім» бірлескен сабақ

Мақсаты:

Сабақтастықты нақты көрсету.

Мазмұны:

Сабақты тәрбиеші бастап, бастауыш мұғалімі жалғастырды. Балалар тапсырманы бір жүйемен орындады.

Нәтижесі:

Балаларға талаптар түсінікті болды.

4. «Мен болашақ оқушымын» ойын сабағы

Мақсаты:

Оқу әрекетіне қызығушылық қалыптастыру.

Мазмұны:

Балалар партада отырып, дәптермен, қарындашпен жұмыс жасады, «баға» алды.

Нәтижесі:

Балалар өздерін оқушы ретінде сезінді.

5. «Ата-анамен бірге мектепке дайындық» шеберлік сағаты**Мақсаты:**

Ата-аналарды үдеріске тарту.

Мазмұны:

Партада дұрыс отыру, қалам ұстау, тапсырманы орындау жолдары көрсетілді.

Нәтижесі:

Ата-аналар мектеп талаптарын түсінді.

Күтілетін нәтижелер

- Балалар мектепке қорықпай барады;
- Мұғалімдер мен тәрбиешілер арасында бірізділік қалыптасады;
- Ата-аналардың педагогикалық мәдениеті артады;
- Баланың бейімделуі жеңілдейді.

«Бастауышпен көпір» – бұл баланың мектепке сенімді қадам жасауына мүмкіндік беретін маңызды жоба.

Сабақтастық – табысты білімнің негізі.

Баяндама
***«Мектеппен сабақтастық: «Бастауышпен
көпір» жобасы***

Менгеруші: Исмайлова С.Ж.

Тақырыбы: «Мектеп жасына дейінгі балаларда құқықтық сауаттылықты қалыптастыру»

Қазіргі қоғамда баланың құқықтық мәдениетін ерте жастан қалыптастыру – азаматтық сананың негізін қалау болып табылады. Мектеп жасына дейінгі кезең – баланың мінез-құлқы, адамгершілік ұстанымдары мен әлеуметтік дағдылары қалыптасатын маңызды кезең. Сондықтан балабақшада балаларға **өз құқықтары мен міндеттерін** түсіндіру, әділдік, жауапкершілік, құрмет сияқты құндылықтарды қалыптастыру өзекті мәселе болып отыр.

Мақсаты

Балалардың жас ерекшеліктеріне сай құқықтық ұғымдарды меңгерту арқылы олардың өзіне және өзгеге құрметпен қарауын қалыптастыру.

Міндеттері

- Балаларды қарапайым құқықтық ұғымдармен таныстыру;
- Өз құқығы мен өзгенің құқығын құрметтеуге үйрету;
- Әділдікке, жауапкершілікке тәрбиелеу;
- Тәртіп ережелерін саналы орындауға дағдыландыру.

Құқықтық сауаттылық не үшін қажет?

Құқықтық сауаттылығы бар бала:

- өз ойын еркін айта алады;
- «болмайды» мен «болады» ұғымдарын ажыратады;
- өзіне және өзгеге зиян келтірмеуді үйренеді;
- ережені сақтаудың маңызын түсінеді.

Негізгі бағыттар

1. Танымдық бағыт

Мақсаты:

Балалардың жас ерекшелігіне сай құқықтық ұғымдарды түсіндіру, өз құқықтары мен міндеттері туралы бастапқы түсінік қалыптастыру.

Негізгі іс-әрекеттер:

- **«Менің құқықтарым» әңгіме-сабақтары**
(өмір сүру, білім алу, демалу, ойын ойнау, пікір айту құқығы туралы).
- **Ертегілер арқылы құқықты түсіндіру:**
«Алтын балық», «Қызыл телпек» сияқты ертегілерді талдау арқылы «әділдік», «құқық», «міндет» ұғымдарын түсіндіру.
- **Көрнекі суреттер, карточкалар**
(құқығы бұзылған бала бейнесі, дұрыс/бұрыс әрекеттер).

- Мультфильмдер қарау және талдау
- Сұрақ-жауап ойындары: «Бұл дұрыс па?»

Нәтижесі:

Балалар өз құқықтарын таниды, әділдік туралы түсінігі қалыптасады.

2. Тәжірибелік бағыт

Мақсаты:

Балаларды өмірлік жағдаяттар арқылы өз құқығын қорғауға, өзгелердің құқығын сыйлауға үйрету.

Негізгі іс-әрекеттер:

- **Рөлдік ойындар:**
«Сот», «Досыңды қорға», «Тәртіп бұзба».
- **Құқықтық жағдаяттар:**
Балаларға түрлі жағдайлар ұсынылып, олар дұрыс шешімді табады.
- **Талқылау шеңбері:**
«Егер... болса не істер едің?»
- **Құқықтық бұрыш ұйымдастыру**

Нәтижесі:

Балалар мәселені сөзбен шешуді, өз ойын білдіруді үйренеді.

3. Әлеуметтік бағыт

Мақсаты:

Балалар арасында өзара сыйластық, жауапкершілік қалыптастыру.

Негізгі іс-әрекеттер:

- **Топ ережесін бірге құру**
- **«Біз – біргеміз» жобасы**
- **Достық апталығы**
- **Жақсылық жасау акциялары**

Нәтижесі:

Балалар бір-бірінің құқығын сыйлауды үйренеді.

Іс-тәжірибеден мысалдар

1. «Менің құқығым бар» дидактикалық ойыны

Мақсаты:

Балалардың өз құқықтары туралы бастапқы түсінігін қалыптастыру, өз ойын еркін айтуға, әділдікке және өзгенің құқығын құрметтеуге үйрету.

Міндеттері:

- Балаларға «құқық» ұғымын қарапайым тілмен түсіндіру;
- Өмірлік жағдайлар арқылы дұрыс пен бұрысты ажыратуға үйрету;

- Топ ішінде пікір айту мәдениетін қалыптастыру.

Құрал-жабдықтар:

Баланың ойын ойнауы, демалуы, білім алуы, қамқорлық көруі, қауіпсіздік, достықты бейнелейтін суреттер мен карточкалар.

Өткізу барысы:

Балалар шеңберге жиналады. Тәрбиеші әр балаға немесе топқа бір суреттен береді.

Әр суреттегі жағдай талқыланады:

- Бұл бала не істеп жатыр?
- Оның қай құқығы көрсетілген?
- Бұл дұрыс па, неге?

Балалар өз ойларын айтады, тәрбиеші дұрыс жауапты толықтырады.

Қосымша тапсырма:

Балалар өз құқықтарын бейнелеп сурет салады.

Нәтижесі:

Балалар өз құқықтарын таниды, әділдік пен жауапкершілікке үйренеді.

2. «Дұрыс па, бұрыс па?» дидактикалық ойыны

Мақсаты:

Балалардың күнделікті өмірдегі мінез-құлық әрекеттерін ажырата білуіне, дұрыс пен бұрысты тануына, өз және өзгенің құқығын құрметтеуге үйрету.

Міндеттері:

- Құқықтық жағдаяттарды талдау арқылы ойлау қабілетін дамыту;
- Балаларды әділдікке, жауапкершілікке тәрбиелеу;
- Өз пікірін дәлелдеп айтуға үйрету.

Құрал-жабдықтар:

«Дұрыс» және «Бұрыс» деп жазылған екі түсті карточка, жағдаят бейнеленген суреттер.

Өткізу барысы:

Тәрбиеші балаларға түрлі жағдаяттарды сурет немесе ауызша түрде ұсынады. Мысалы:

- Досының ойыншығын рұқсатсыз алды;
- Кезекте тұрмай алға өтті;
- Досына көмектесті;
- Біреуді мазақтады.

Балалар «Дұрыс» немесе «Бұрыс» карточкасын көтеріп, неге солай ойлайтынын түсіндіреді.

Қосымша тапсырма:

Балалар өздері жағдаят ойлап табады.

Нәтижесі:

Балалар өз әрекеттеріне жауапкершілікпен қарайды, дұрыс шешім қабылдауды үйренеді.

3. «Біздің топтың ережесі» бірлескен жобасы**Мақсаты:**

Балалардың топтағы тәртіп пен өзара сыйластықтың маңызын түсінуіне жағдай жасау, ортақ жауапкершілік қалыптастыру.

Міндеттері:

- Балаларды өз пікірін айтуға үйрету;
- Тәртіп ережелерін бірлесіп қабылдауға баулу;
- Өз және өзгенің құқығын сыйлауға тәрбиелеу.

Құрал-жабдықтар:

Флипчарт, маркерлер, түрлі түсті қағаздар, жапсырмалар.

Өткізу барысы:

Балалар шеңберге жиналып, «Топта өзімізді қалай ұстауымыз керек?» деген сұраққа жауап береді.

Ұсыныстар қағазға жазылып, суретпен безендіріледі.

Барлық бала қол таңбасын қойып, ережелерді қабылдайды.

Нәтижесі:

Балалар ережені сақтауға жауапкершілікпен қарайды, ұжымдық келісім қалыптасады.

4. «Менің сезімдерім» дидактикалық ойыны

(Эмоциялық даму бағыты)

Мақсаты:

Балалардың өз сезімдерін тануына, дұрыс білдіруіне және өзгенің көңіл күйін түсінуіне үйрету.

Міндеттері:

- Эмоцияларды ажырату (қуаныш, реніш, қорқыныш, ашу);
- Балаларды бір-біріне жанашыр болуға тәрбиелеу;
- Сөйлеу, ойлау, қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

Құрал-жабдықтар:

Эмоция бейнеленген смайликтер, карточкалар, айна.

Өткізу барысы:

Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші бір смайлик көрсетеді.

Балалар:

- Бұл қандай сезім?

- Қашан осылай болдың?

деп жауап береді.

Сосын бір бала сол сезімді бет-әлпетімен көрсетеді, қалғандары табады.

Қосымша тапсырма:

Балалар бүгінгі көңіл күйін таңдап, смайлик жапсырады.

Нәтижесі:

Балалар эмоцияларын таниды, өзара түсіністік артады.

5. «Жақсылық шеңбері» ойыны

(Адамгершілік, әлеуметтік даму бағыты)

Мақсаты:

Балалардың бір-біріне мейірімділік көрсетуіне, жақсы сөз айтуға, өзгені бағалауға үйрету.

Міндеттері:

- Жақсы әрекет пен жылы сөздің маңызын түсіндіру;
- Балалардың қарым-қатынас мәдениетін дамыту;
- Ұжымда достық атмосфера қалыптастыру.

Құрал-жабдықтар:

Жүрекше бейнеленген карточкалар, себет.

Өткізу барысы:

Балалар шеңберге отырады. Ортаға жүрекшелер салынған себет қойылады. Әр бала бір жүрекше алып, оны қасында отырған досына береді де, **жылы сөз** айтады:

«Сен мейірімдісің», «Сен көмектесесің» т.б.

Қосымша тапсырма:

Күн соңында балалар бүгін кімге жақсылық жасағанын айтып береді.

Нәтижесі:

Балалар бір-біріне жанашыр болады, топта жылы қарым-қатынас қалыптасады.

Күтілетін нәтиже

- Балалар өз құқықтарын біледі;
- Өзгелерге құрметпен қарайды;
- Қақтығысты сөзбен шешуді үйренеді.

Құқықтық сауаттылық – баланың тұлға ретінде қалыптасуының негізі, оның қоғамдағы өз орнын дұрыс табуына жол ашатын маңызды құндылық.

Ерте жастан өз құқықтары мен міндеттерін түсінген бала өзгеге құрметпен қарайды, әділдікті бағалайды, өз әрекетіне жауапкершілікпен қарайды.

Балабақшада жүргізілетін құқықтық тәрбие:

- баланың өзін еркін әрі сенімді сезінуіне;
- өз ойын ашық айтуына;
- жанжалдарды сөзбен шешуіне;
- ережені саналы түрде орындауына мүмкіндік береді.

Ал педагог пен ата-ана бірлесіп жұмыс жасаған жағдайда ғана бұл тәрбие толық нәтижеге жетеді.

Сондықтан біз балаларды тек біліммен емес, құқықтық мәдениеті жоғары, әділ, мейірімді тұлға ретінде тәрбиелеуге ұмтылуымыз керек.

Баяндама
«Мектеп жасына дейінгі балаларда
құқықтық сауаттылықты
қалыптастыру»

Менгеруші: Исмайлова С.Ж.

Тақырыбы: «Әкелер мектебі» жобасы – отбасы рөлін нығайтудың бір жолы

Қазіргі қоғамда отбасы – баланың тұлға ретінде қалыптасуының ең басты ортасы. Ал сол отбасындағы **әкенің рөлі** соңғы жылдары педагогтар мен психологтардың ерекше назарында. Себебі көптеген отбасыларда тәрбие көбіне ананың мойнына жүктеліп, әкенің белсенді қатысуы азайып барады.

Балабақша мен отбасының өзара серіктестігін нығайту мақсатында соңғы жылдары **«Әкелер мектебі»** жобасы өзектілігін арттырып отыр. Бұл жоба – әкелерді баланың тәрбиесіне саналы түрде тарту, олардың жауапкершілігін арттыруға бағытталған тиімді әлеуметтік-педагогикалық құрал.

Мақсаты

Отбасындағы әкенің тәрбиелік рөлін арттыру, баланың дамуына әкенің тікелей қатысуын қамтамасыз ету арқылы отбасы құндылықтарын нығайту.

Міндеттері

- Әкелердің педагогикалық мәдениетін арттыру;
- Баламен қарым-қатынасты нығайту жолдарын үйрету;
- Әкелердің балабақша өміріне белсенді араласуын қамтамасыз ету;
- Отбасындағы жауапкершілік пен үлгі көрсету мәдениетін дамыту.

Неге «Әкелер мектебі» қажет?

Көптеген зерттеулер көрсеткендей:

- Әкесі белсенді қатысатын балалардың **өзін-өзі бағалауы жоғары,**
- **тәртіпті,**
- **батыл,**
- **жауапкершілігі қалыптасқан** болады.

Өкінішке қарай, кейбір әкелер:

- «Тәрбие – ананың ісі» деп ойлайды;
- Баламен сөйлесуге, ойнауға уақыт таппайды;
- Баланың эмоциялық әлемін түсінуге қиналады.

Осы мәселелерді шешудің бір жолы – **«Әкелер мектебі» жобасы.**

Жобаның негізгі бағыттары

1. Психологиялық-педагогикалық бағыт

Мақсаты:

Әкелердің бала тәрбиесіндегі психологиялық рөлін түсіндіру, саналы әке болу мәдениетін қалыптастыру.

Іс-шаралар:

- **«Әке – отбасының тірегі» тренингі**
Әкелерге баламен тиімді қарым-қатынас орнату, эмоцияны басқару, қолдау көрсету жолдары түсіндіріледі.
- **«Мен қандай әкемін?» өзін-өзі бағалау сауалнамасы**
Әкелер өз тәрбиелік стилін анықтайды (қамқор, авторитарлы, серіктес).

- **Пікірталас:** «Қазіргі әкенің рөлі қандай?»
- **Психолог кеңесі:** «Баламен тіл табысудың 5 жолы»

Нәтиже:

Әкелер баланың ішкі жан дүниесін түсіне бастайды, отбасындағы қарым-қатынас жақсарады.

2. Тәжірибелік бағыт

Мақсаты:

Әке мен бала арасындағы қарым-қатынасты іс-әрекет арқылы нығайту.

Іс-шаралар:

- **Бірлескен шеберлік сағаттары:**
«Менің әкем – шебер», «Әкеммен бірге сурет саламын».
- **Спорттық эстафеталар:**
«Әкеммен бірге – жеңіске бірге!»
- **Шығармашылық жобалар:**
«Отбасылық герб», «Менің отбасым» коллажы.

Нәтиже:

Әкелер баламен серіктес болуды үйренеді, бала өзін қауіпсіз сезінеді.

3. Танымдық бағыт

Мақсаты:

Әкелердің педагогикалық сауаттылығын арттыру.

Іс-шаралар:

- **«Әке мен бала» әңгіме кештері**
- **Шағын дәрістер:**
 - «Баланың жас ерекшелігі»
 - «Тәртіпті қалай қалыптастыру керек?»
- **Кеңес парақшалары тарату**

Нәтиже:

Әкелер баланың дамуын түсініп, тәрбиеге саналы қатысады.

Жобаны іске асыру формалары

Формасы	Мазмұны
Дөңгелек үстел	«Әке болу – жауапкершілік»
Тренинг	«Баламен тиімді қарым-қатынас»
Ашық іс-шара	«Әкеммен бірге» спорттық сайыс
Шеберлік сағаты	«Менің әкем – шебер»
Фотокөрме	«Әке – менің тірегім»

1-ІС-ШАРА

«Әкеммен бірге» спорттық жарыс

Мақсаты:

Әке мен бала арасындағы эмоционалдық байланысты нығайту, салауатты өмір салтына қызығушылық қалыптастыру.

Қатысушылар:

Әкелер, балалар, тәрбиешілер.

Өткізу формасы:

Командалық спорттық ойын.

Құрал-жабдықтар:

Доптар, обруч, кегли, жалаушалар, музыка.

Мазмұны:

1. **Сәлемдесу шеңбері**
Әкелер мен балалар бір-біріне жылы сөз айтады.
2. **Бірлескен эстафета**
Әке баланы қолынан жетектеп кедергілерден өтеді.
3. **Доппен жаттығу**
Әке допты лақтырады, бала қағып алады.
4. **«Кім жылдам?» ойыны**
Командалар берілген тапсырманы бірінші орындауы керек.
5. **Жеңімпаздарды марапаттау**

Нәтижесі:

Баланың өзіне сенімі артады, әке баламен серіктес болудың маңызын түсінеді.

2-ІС-ШАРА**«Менің әкем – менің қаһарманым» әңгіме кеші****Мақсаты:**

Балалардың әкеге деген сүйіспеншілігін арттыру, әкелердің өз рөлін сезінуіне жағдай жасау.

Мазмұны:

- Балалар әкелері туралы әңгімелейді.
- Әкелер өз балалық шағынан естелік айтады.
- «Менің әкем қандай?» сурет салу.

Нәтижесі:

Отбасылық жылы атмосфера қалыптасады.

3-ІС-ШАРА**«Әкем – шебер» шеберлік сағаты****Мақсаты:**

Әкенің еңбекке баулу рөлін көрсету, баланың шығармашылық қабілетін дамыту.

Мазмұны:

- Ағаштан немесе қағаздан ойыншық жасау
- Құрастыру, жапсыру
- Дайын бұйымды көрмеге қою

Нәтижесі:

Әке мен бала бірлесе еңбек етеді, өзара сенім артады.

4-ІС-ШАРА

«Әке – отбасының тірегі» тренинг-сабақ

Мақсаты:

Әкелердің тәрбиеге деген көзқарасын қалыптастыру.

Мазмұны:

- «Мен қандай әкемін?» сауалнамасы
- Рөлдік ойындар
- Пікір алмасу

Нәтижесі:

Әкелердің педагогикалық мәдениеті артады.

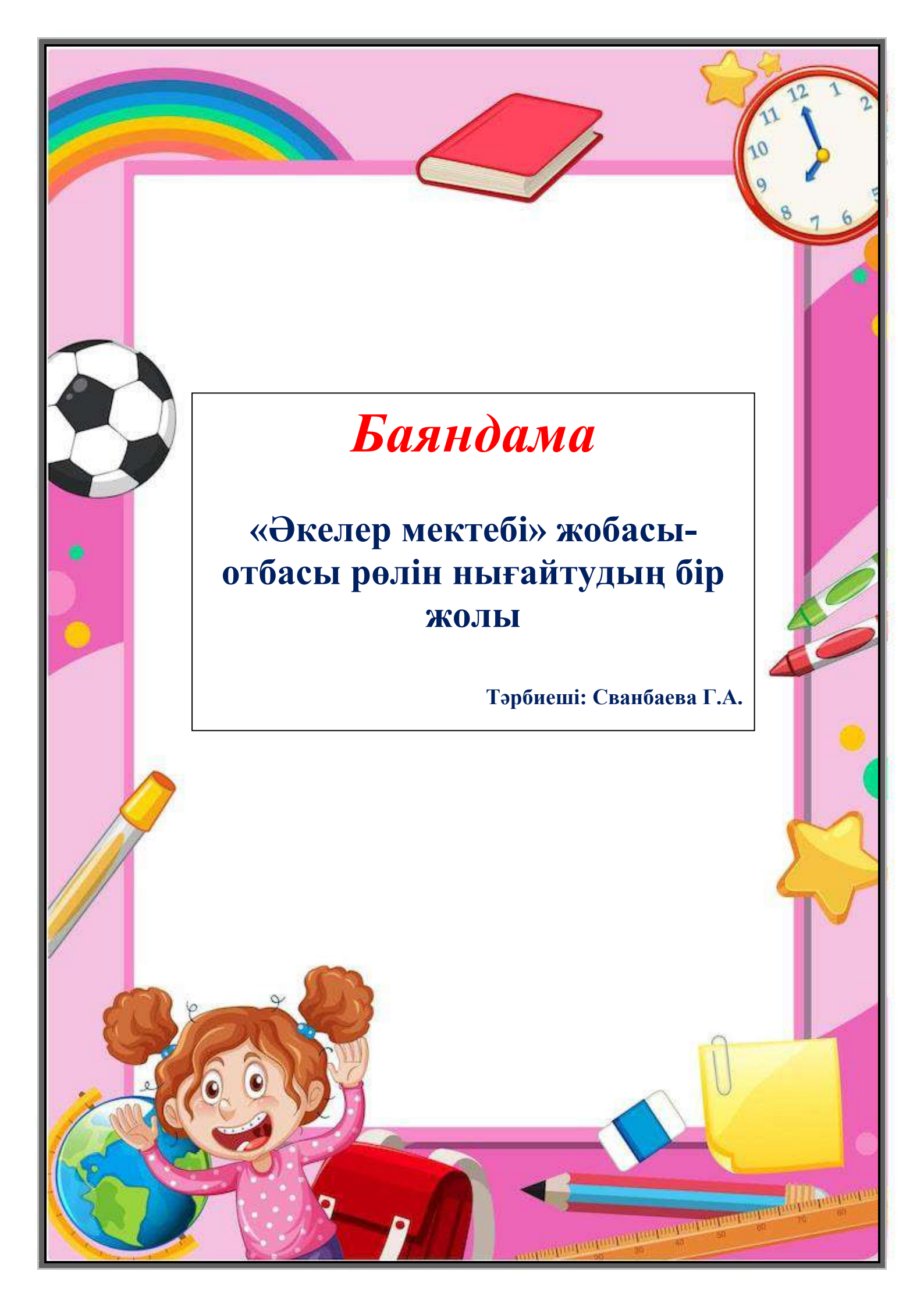
Күтілетін нәтижелер

- Әкелердің балабақша өміріне белсенді қатысуы;
- Отбасындағы эмоционалдық байланыс нығаюы;
- Балалардың мінез-құлқы мен сенімділігінің артуы;
- Педагог пен ата-ана арасындағы серіктестіктің күшеюі.

Қорытынды

«Әкелер мектебі» – бұл жай ғана жоба емес, бұл – **отбасындағы жауапкершілікті қайта жаңғыртуға бағытталған қозғалыс**. Әке – баланың алғашқы ұстазы, тірегі, қорғаушысы.

Сондықтан біз әкелерді тек бақылаушы емес, **тәрбиенің белсенді қатысушысы** етуіміз қажет.

Баяндама

**«Әкелер мектебі» жобасы-
отбасы рөлін нығайтудың бір
жолы**

Тәрбиеші: Сванбаева Г.А.

№3 педагогикалық кеңес хаттамасы

№3 педагогикалық кеңес тақырыбы: «Балабақша мен әлеуметтік серіктестер (ата-ана, мектеп) арасындағы ынтымақтастық: баланың ортаға бейімделуін қолдау»

Мақсаты:

Балабақша мен отбасы, мектеп арасындағы өзара іс-қимылды күшейту арқылы баланың әлеуметке бейімделуіне, әлеуметтік-педагогикалық қолдау көрсетуге жағдай жасау.

Өткізілген күні: 13 ақпан 2026 жыл

Өткізілген орны: балабақша әдістемелік бөлмесі

Қатысқандар: барлық педагогикалық ұжым

Қатыспағандар: жоқ

Төрайымы: меңгеруші Исмаилова С.Ж.

Хатшы: Сайда А.А.

Күн тәртібіндегі мәселелер:

1. №2 педагогикалық кеңесте қабылданған шешімдердің орындалу есебі

Тәрбиеші: Аташ Л. М.

2. «Әкелер мектебі» жобасы – отбасы рөлін нығайтудың бір жолы *Тәрбиеші:* Сванбаева Г.А.

3. «Жас аналармен әлеуметтік-педагогикалық жұмыс жүргізуде ескерілетін жайттар» іс-тәжірибе бөлісу

Тәрбиеші: Сайда А.А.

4. «Мектеппен сабақтастық: «Бастауышпен көпір» жобасы

Әдіскер: Аташ Л. М.

5. «Мектеп жасына дейінгі балаларда құқықтық сауаттылықты қалыптастыру»

Тәрбиеші: Аташ Л. М.

1. №1 педагогикалық кеңесте қабылданған шешімдердің орындалу есебі

Баяндамашы: *Тәрбиеші:* Аташ Л. М.

Мазмұны:

Бірінші педагогикалық кеңесте қабылданған шешімдерге сәйкес, тәрбиешілер балалардың жеке қабілеттеріне сай оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру, ата-аналармен серіктестік қарым-қатынасты нығайту, жасанды интеллектті интеграциялау, инклюзияны дамыту бағытында жұмыстар жүргізген. Кадирова Г.К. өз тобының жұмысынан мысал келтіріп, ата-аналармен өткізілген тренингтер, ашық есік күндері мен «Ашық серуен» жобасы туралы айтты. Балалардың бейімделуі, тәртібі мен әлеуметтік белсенділігі артқаны байқалды.

2. «Әкелер мектебі» жобасы – отбасы рөлін нығайтудың бір жолы

Баяндамашы: *Тәрбиеші:* Аташ Л. М.

Мазмұны:

Баяндамашы балабақшада іске асырылып жатқан «Әкелер мектебі» жобасының мақсат-міндеттерімен таныстырды. Жоба аясында әкелер балалармен бірге спорттық жарыстарға, шеберлік сағаттарына қатысып, ер бала тәрбиесінде ер азаматтың рөлін күшейтуге бағытталған. Әкелермен өткізілген «Менің әкем – батыр», «Отбасылық ағаш», «Әке кеңесі» сияқты іс-шаралар ата-аналармен ынтымақтастықты арттырып, балалардың отбасы алдындағы сенімін нығайтқан. Әкелердің балабақша өміріне қызығушылығы мен белсенділігі артқаны атап өтілді.

3. «Жас аналармен әлеуметтік-педагогикалық жұмыс жүргізуде ескерілетін жайттар»

Баяндамашы: *Тәрбиеші:* Сайда А.А

Мазмұны:

Баяндамашы балабақшаға алғаш рет баласын әкеліп отырған жас аналармен жүргізілетін әлеуметтік-психологиялық жұмыстың маңызын ашып көрсетті. Баланың бейімделу кезеңін жеңілдету үшін аналарға арналған кеңестер, психологиялық тренингтер, «Ана мен бала сағаты», «Сенімді қарым-қатынас» тақырыбындағы кездесу-сұхбаттар ұйымдастырылған. Жас аналардың ата-аналық мәдениетін қалыптастыру, сенім орнату, бірлесе әрекет ету арқылы балаға қолайлы бейімделу ортасын жасау жолдары баяндалды.

4. «Мектеппен сабақтастық: «Бастауышпен көпір» жобасы

Баяндамашы: *Әдіскер:* Сайда А.А

Мазмұны:

Бұл жоба балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастықты жүйелі түрде қалыптастыруға бағытталған. Баяндамашы мектеп психологы және бастауыш сынып мұғалімдерімен өзара іс-қимыл формаларын таныстырды:

- «0-сыныппен танысу» күні;
- Мектепке дайындық диагностикасы;
- Бірлескен ойын-жаттығулар мен экскурсиялар;
- «Мен мектепке барамын» жобасы аясындағы сабақтар.

Ата-аналармен бірге бастауыш мектепке қатысты ашық пікірлесу алаңдары құрылып, болашақ бірінші сынып оқушыларына эмоционалдық қолдау көрсетудің маңыздылығы айтылды.

5. «Мектеп жасына дейінгі балаларда құқықтық сауаттылықты қалыптастыру»

Баяндамашы: *тәрбиеші* Сванбаева Г.А.

Қазіргі қоғамда баланың құқықтық мәдениетін ерте жастан қалыптастыру – азаматтық сананың негізін қалау болып табылады. Мектеп жасына дейінгі кезең – баланың мінез-құлқы, адамгершілік ұстанымдары мен әлеуметтік дағдылары қалыптасатын маңызды кезең. Сондықтан балабақшада балаларға өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіру,

әділдік, жауапкершілік, құрмет сияқты құндылықтарды қалыптастыру өзекті мәселе болып отыр.

Мақсаты

Балалардың жас ерекшеліктеріне сай құқықтық ұғымдарды меңгерту арқылы олардың өзіне және өзгеге құрметпен қарауын қалыптастыру.

Міндеттері

- Балаларды қарапайым құқықтық ұғымдармен таныстыру;
- Өз құқығы мен өзгенің құқығын құрметтеуге үйрету;
- Әділдікке, жауапкершілікке тәрбиелеу;
- Тәртіп ережелерін саналы орындауға дағдыландыру.

Қаулы:

1. №2 педагогикалық кеңесте қабылданған шешімдердің орындалуы қанағаттанарлық деп танылсын.
2. «Әкелер мектебі» жобасы жалғассын, ата-аналардың белсенділігі арттырылсын.
3. Жас аналармен жұмыс барысында психологиялық қолдау бағытындағы тренингтер жиі өткізілсін.
4. «Бастауышпен көпір» жобасы аясында мектеп мұғалімімен, психологымен өзара байланыс жүйелі түрде жүргізілсін.
5. Өлеуметтік серіктестік бағытындағы жұмыстар жылдық жоспарға сәйкес кезең-кезеңмен жүзеге асырылсын.

 Хаттама төрайымы: _____

 Хатшы: _____